

VANG

Huishoudelijk Afval

Retouradres Postbus 2232, 3500 GE UTRECHT
Kamer: 5.11

Gemeente Oss
Het college van burgemeester en wethouders
Postbus 5
5340 BA OSS

Datum 25 maart 2016
Onderwerp Resultaten vermindering huishoudelijk restafval

Geacht college,

Veel gemeenten zijn vorig jaar enthousiast van start gegaan om bij te dragen aan de gezamenlijke ambitie van het Uitvoeringsprogramma VANG - Huishoudelijk Afval (VANG-HHA): Specifiek voor huishoudelijk afval gaat het erom dat we slechts 100 kilogram restafval per inwoner per jaar overhouden en 75% afvalscheiding realiseren in 2020. U wordt in uw ambitie ondersteund door het team dat is samengesteld uit collega's werkzaam bij het Ministerie van IenM, de VNG, de NVRD en Rijkswaterstaat.

Uw resultaten

Een belangrijk onderdeel van het Uitvoeringsprogramma is dat gemeenten steeds kunnen leren van elkaars inspanningen en resultaten, daarom zullen wij u jaarlijks over de bereikte resultaten informeren. Op basis van de CBS-enquête Gemeentelijk Afval over 2014 blijkt dat in uw gemeente de hoeveelheid huishoudelijk restafval (inclusief grof huishoudelijk restafval) gemiddeld 231 kilogram per inwoner is.

Het vraagt van uw gemeente nog een flinke inspanning om de doelstelling te halen. Vergelijkbare gemeenten laten zien dat het zeker mogelijk is om nog stappen te zetten naar meer preventie en afvalscheiding. Vanuit het Uitvoeringsprogramma helpen we u graag daarbij. Kijk op de website voor inspirerende voorbeelden op het gebied van preventie en afvalscheiding en neem contact met ons op voor een adviesgesprek.

Resultaten vergelijkbare gemeenten

Tussen gemeenten verschilt de hoeveelheid ingezameld huishoudelijk restafval flink. Dit komt door de wijze van inzameling en door verschillen in de bebouwing en ruimtelijke ordening. Inwoners van grote, dichtbevolkte gemeenten met kleine woningen scheiden hun afval op andere manieren dan inwoners van kleine gemeenten met ruime woonwijken en voldoende ruimte voor voorzieningen. Om uw resultaten met die van andere gemeenten te kunnen vergelijken is samen met het CBS een indeling gemaakt naar het aantal inwoners en de omgevingsadressendichtheid (het aantal adressen per km²).

Op basis van deze criteria is uw gemeente ingedeeld in de groep "G32". Binnen deze groep bent u nummer 15 van de 37 als we kijken naar de hoeveelheid huishoudelijk restafval (zie bijlage). De best practice in uw groep behaalde in 2014 een resultaat van gemiddeld 120 kilogram restafval per inwoner per jaar.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

VANG

HUISHOUDELIJK AFVAL

De gegevens van alle gemeenten en vergelijkbare groepen van gemeenten vindt u terug op onze website www.vang-hha.nl. U vindt hier ook de link naar scheidingsgegevens van alle gemeenten.

Succesvolle voorbeelden

Wilt u snel aan de slag met nieuwe maatregelen? Op onze website staan meerdere goede voorbeelden van gemeenten die de hoeveelheid huishoudelijk restafval succesvol verminderen:

- De aanpak van Zwolle en hun geslaagde 100-100-100-project.
- Arnhems afvalcoaches die leiden tot nog betere resultaten.
- Resultaten van het tariefdifferentiatiesysteem in Maastricht.
- Invoering van omgekeerd inzamelen in Venlo.
- Venrays food battle die leidde tot maar liefst 12% minder voedselverspilling.

Meld u aan voor onze digitale nieuwsbrief en blijf zo op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en best practices.

Uw commitment vastleggen?

Een groep enthousiaste en vastbesloten gemeenten heeft besloten zich officieel te committeren aan de eigen doelstellingen van VANG-HHA. Zij ondertekenen daarom de volgende maanden het Bestuursakkoord 'Verbeteren afvalpreventie en -scheiding huishoudelijk afval'. Wilt u uw ambitie ook bestuurlijk vastleggen? Teken dan ook het Bestuursakkoord. Voor meer informatie of het maken van een afspraak kunt u terecht bij de heer C. Riksen van Rijkswaterstaat, 088-7972950.

Hoe helpen wij u?

VANG-HHA presenteert u de nieuwste inzichten en helpt u deze toe te passen. We ondersteunen u door adviesgesprekken over te nemen maatregelen en met concrete praktijkvoorbeelden. Via onze website en digitale kennisplatforms delen we kennis en ervaringen van gemeenten. Ook vindt u in onze digitale kennisbibliotheek een schat aan informatie over alle relevante onderwerpen en aanpakken van andere gemeenten. In trainingen en workshops leert u meer over nieuwe methoden, onderzoeksresultaten en best practices die u helpen bij een betere afvalpreventie en -scheiding, zoals de invoering van tariefdifferentiatie, communicatie en gedragsmaatregelen, het schrijven van een grondstoffenplan en de inzameling van PMD en oud papier en karton. Zie voor meer informatie ook de bijgevoegde folder.

Ook wijzen wij u graag op de activiteiten van het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval (LCKVA) van Rijkswaterstaat, www.lckva.nl / 088-7972950. Dit programma helpt gemeenten specifiek bij een meer efficiënte en effectieve inzameling van kunststof verpakkingsafval (zie bijgevoegde folder).

Heeft u nog vragen of opmerkingen? Wilt u nog meer weten over wat wij voor u kunnen betekenen of een afspraak maken voor een adviesgesprek? Mail ons met uw vraag op info@vang-hha.nl of bel met 088-3770030 voor het maken van een afspraak met een van onze medewerkers of, speciaal voor bestuurders, met de relatiemanager Circulaire Economie, mevrouw W. Eygendaal 06-38765445.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

VANG

HUISHOUELIJK AFVAL

Namens
Programmabureau VANG - Huishoudelijk Afval

CC: - De gemeenteraad
- Afdeling Afval

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Pagina 3 van 3

VANG

HUISHOUDELIJK AFVAL

Bijlage: prestaties vergelijkbare gemeenten

Categorie: G32

	Gemeente	Hoeveelheid huishoudelijk restafval (kg/lnw)	Scheidings- percentage fijn HHA (%)	Scheidings- percentage grof HHA (%)	Scheidings- percentage HHA (%)
1	Deventer	120	70	75	71
2	Maastricht	125	65	82	70
3	Sittard-Geleen	150	56	86	64
4	Nijmegen	151	62	68	63
5	Apeldoorn	158	64	66	64
6	Roosendaal	166	61	84	67
7	Hengelo (O.)	171	56	90	65
8	Venlo	180	60	78	64
9	Groningen (gemeente)	204	41	74	48
10	Breda	209	47	76	54
11	Almere	214	43	85	56
12	Heerlen	214	48	76	55
13	Tilburg	216	42	82	49
14	Haarlemmermeer	228	45	71	51
15	Oss	231	48	89	63
16	Ede	232	48	76	54
17	Leeuwarden	232	49	72	54
18	Helmond	234	50	67	55
19	Lelystad	240	44	79	54
20	Eindhoven	241	44	71	52
21	Almelo	246	43	76	47
22	Gouda	247	38	71	43
23	Enschede	248	41	55	43
24	Alkmaar	251	39	67	44
25	's-Hertogenbosch	261	26	83	44
26	Amersfoort	262	39	75	49
27	Zwolle	268	42	60	47
28	Emmen	269	47	85	54
29	Dordrecht	270	37	70	46
30	Zoetermeer	270	34	53	37
31	Arnhem	272	37	66	45
32	Leiden	285	26	61	32
33	Zaanstad	285	32	62	38
34	Haarlem	309	27	43	30
	Alphen aan den Rijn				
	Delft				
	Schiedam				

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

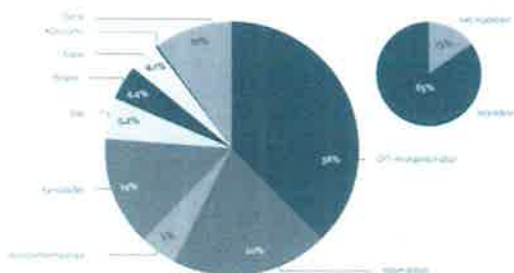
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Samenstelling huishoudelijk afval (2013)

VANG

HUISHOUDELIJK AFVAL

Dit is een uitgave van Rijksvastgoedstaaf.
 Voor meer informatie kunt u contact opnemen
 met de Helpdesk VANG-EHA: 088 377 00 30
www.vang-eha.nl

VANG

HUISHOUDELIJK AFVAL

Van Afval Naar Grondstof

Samen zorgen voor vermindering
en hergebruik van huishoudelijk afval

Van afval naar grondstof

Overheden en bedrijven zetten gezamenlijk stappen naar een circulaire economie. Het terugdringen van huishoudelijk afval en hergebruik hiervan als grondstof is een belangrijke stap.

Het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) wordt mede mogelijk gemaakt door de slag naar een lokale (huishoudelijke) hergebruik van afval. Het programma VANG-111A helpt producenten om te gaan. Dit doen we door het ontwikkelen van afscheidings- en hergebruik van grondstoffen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanpak van het huishoudelijk afval en daarmee een belangrijke partner van het programma VANG-111A en de lokale overheden. Het programma VANG-111A helpt gemeenten bij het ontwikkelen van afscheidings- en hergebruik van grondstoffen. Dit doen we door de gemeentelijke inwoners van huishoudelijk maximaal 100 kilogram afval per jaar produceren.

Hoe bereiken we onze doelen?

Het programma VANG-111A heeft vier pijlers: afscheiding, preventie, kennisgeving en communicatie.

#VANG111A

Toepassen van vernieuwende effectieve en efficiënte afscheidingsmethoden voor huishoudelijk afval.

Acties

Minder afval met gedrag door burgers op het gebied van bewust inkopen, consumentieren en minder verspillen.

Wisselwerking

Bedrijven gebruiken ontwerpen die scheiding en hoogwaardig hergebruik mogelijk maken of producten met een betere reparatierbaarheid en een langere levensduur.

Communicatie

Besluitvorming en duurzaam gedrag van burgers wordt verhoogd door educatie en communicatie gericht op gedragsverandering.

René van der Weide
Wethouder Milieu & Duurzaamheid in Emmen

"In Emmen scheiden we nu zo'n 55 procent van het afval. Op korte termijn willen we naar 60 procent. En voor 2020 streven we naar de landelijke richtlijn van 75 procent. Dat is een enorme klus. We kunnen dat als overheid niet alleen. Daarom werken we nauw samen met onze inwoners en bedrijven."

Samenwerking

De omslag van afval naar grondstof staat hoog op de politieke agenda. Om de hoeveelheid huishoudelijk afval te verminderen van gemiddeld 250 kg per inwoner in 2014 naar gemiddeld 100 kg per inwoner in 2020, moeten linke stappen worden gezet. Landelijke, regionale en gemeentelijke overheden en de betrokken organisaties zetten er daarom de schouders onder. Een aantal gemeenten is al voortvarend gestart. Sommige landelijke gemeenten halen de doelstelling al naadloos deze. In de process gemeenten is men aan de slag met nieuwe methoden en onderzoek en wordt ook belangrijke vooruitgang geboekt. Kennisontwikkeling en kennisdeling is belangrijk. VANG-111A deelt de nieuwste inzichten en helpt gemeenten die toe te passen.

Concrete ondersteuning

VANG-111A biedt ondersteuning aan ambtelijke professionals en bestuurders van gemeenten, in de vorm van:

- Adviesgesprekken en voorlichting over de doelstellingen en mogelijkheden om de lokale uitvoering te optimaliseren;
- Digitale kennisplatforms voor uitwisseling,deling en ontwikkeling van kennis en ervaring;
- Aanpakende revoluties en praktijkvoorbeelden van gemeenten;
- Regionale samenwerking en kennisoverdracht;
- Inspirerende lokals in te zetten en uitwisselen, zoals 100-100-100;
- Digitale kennisplatformen over diverse aspecten van gemeentelijk afvalbeheer;
- Voorbeelden en workshops over nieuwe methoden, onderzoeksresultaten, gedragsverandering en best practices.

Hoeveelheid restafval per inwoner (2014)

Vijf praktijkvoorbeelden

1. Het nieuwe inwoners in Sliedrecht

De gemeente Sliedrecht heeft eind 2015 met de invoering van 'het nieuwe inwoners' van vooral grondstoffen de focus flink verschoven. De gemeente haakt lege verpakkingen van plastic en blik (metaal) en drankblikken (PMD) huis-aan-huis op. Groen, fruit- en tuinafval wordt via april tot en met oktober wekelijks opgehaald en in de andere maanden om de week. Het restafval brengen de inwoners naar containers op maximaal 150 meter van hun huis. Het resultaat raagt er stipt: als de trend uit het eerste halfjaar van 2015 zich voortzet, stijgt de langstamde hoeveelheid PMD in 2015 van 5 naar 21 kilo per inwoner per jaar en daalt het restafval van 208 naar 182 kilo per inwoner per jaar. De kosten van de ongeveer honderd ondergrondse containers, van kennisoverdrachten en de extra inwoners, vallen de gemeente volledig terug doordat er minder restafval verwerkt hoeft te worden en het gebruik van de herbruikbare grondstoffen geld oplevert.

2. Sluipstroom in Amersfoort-Guiden

De gemeente Amersfoort doet sinds eind mei 2015 een proef met de zogeheten multistroom-inname van afval, in de T-buurt in Amersfoort-Guiden. Dat betekent dat al het herbruikbare, dus waardevolle afval in één 'multistroomcontainer' wordt ingezameld. Daarvoor krijgen de inwoners die nadenken aan de pers- en plasticzakken in vier verschillende kleuren:

- siensstromen en plantresten in de groene zak;
- plastic verpakkingen en drankblikken in de oranje zak;
- papier en karton in de bruine zak;
- textiel, elektrische apparaten en andere afvalstoffen opbrengen in de rode zak.

Glas gaat apart in de glasbak en het huishoudelijke restafval wordt in de gebruikelijke grijze huisvuilzak in een aparte container voor restafval ingezameld. Omdat er maar één inwoner per huishouden nodig is voor de vier nieuwe afvalstromen, is deze inzamelingsmethode relatief eenvoudig te realiseren in de openbare ruimte. De gekleurde zakken worden naderhand gescheiden en gaan ieder het eigen verwerkingsproces in. Resultaat: de kwaliteit van de gescheiden afvalstromen is goed en de afvalscheiding is in korte tijd geslagen van 9 naar 16 procent.

3. Son en Breugel samen in dezelfde zak

Plastic, metaal, blikken en drankblikken: alles bij elkaar in één zak. Dat is de aanpak van de Breukelse gemeenten Son en Breugel. In het werk. Dankzij de zogeheten PMD-zak heeft de gemeente nog maar 14 procent restafval. Son en Breugel gaat nog verder: over vijf jaar moet dit stipt teruggebracht tot 5 procent. Daarnaast wordt de gemeente die groene bak voor vegetatie, de GPT-5-container, stapsgewijs verbeterd zo de afvalscheiding.

4. Drie containers in Venlo

De gemeente Venlo zamelt tegenwoordig het restafval getijdtijd in max PMD in een duo-container. De Limburgse gemeente heeft

ook gestart met drie containers die voor iedereen op loopafstand zijn geplaatst. Daarmee is de stap naar afval scheiden een stuk Makkelijker geworden. Door het scheiden van het PMD liep in 2014 de hoeveelheid restafval fors terug: van 200 kilo naar 150 kilo per persoon. Voor de inwoners leverde dat gelijk resultaat op: in 2015 kon de afvalstoffenheffing al flink omlaag.

5. Drie wijk minder restafval in Maastricht

Maastricht voerde in 2001 als een van de eerste gemeenten in Nederland de difarmethode in om het sorteergedrag te bevorderen en de lasdruk te verlagen. En met resultaat: het scheidingspercentage is bijna 75%. De gemeente haakt zowel restafval, als GPT, oud papier, karton en tussel toevoelings op. Voor het overge afval kunnen de inwoners terecht bij 57 milieuparsons en vier regionale milieustraten. Als tegenprestatie voor het afscheiden biedt Maastricht haar inwoners met slem een lagere afvaltoeslag, maar ook een hoog serviceniveau.

Goed presterende gemeenten 2014

Gemeente	Inwoners	Hoeveelheid restafval per inwoner
West-Vlaanderen	2.116	11 kg
Berchem	18.022	15 kg
Oost-Vlaanderen	18.777	16 kg
Dreuxem	18.102	16 kg
Maastricht	222.418	17 kg
Aperloorn	107.043	18 kg

Isabelle Dicks | Wethouder Duurzame Ontwikkeling en Leefbaarheid

"Twee van de vijf afvalsoorten worden nu afgescheiden. Dat betekent dat bijvoorbeeld metaal en plastic zakken al apart worden opgehaald. Voor onze gemeente is dat een effectieve en efficiënte oplossing. Papier, plastic en gft-afval pakken we samen de bron aan. Een speciale Afvalsoort helpt de burgers hierin."

Van Afval Naar Grondstof!

Het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijksuniversiteit (RWS), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reststoffenmanagement (NVRM). De partijen voeren het programma samen uit.

VANG-111A is onderdeel van het programma VANG. Van Afval Naar Grondstof. Het programma VANG is de implementatie van het kabinet om de transitie naar een circulaire economie te stimuleren. Het programma is onderdeel van drie raakvlakken die in 2014 in de relatie naar duurzaam en circulaire grondstoffengebruik bewijzen.

Voor gemeenten die willen doorleren

Learning Center Kunststof Verpakkingsafval

Stel uw vraag

Breeft u een vraag, neem dan contact op met het team van het Learning Center. Telefoonnummer 088 79 72 950 learningcenterKVA@rws.nl.

Meer informatie over de activiteiten en de dienstverlening vindt u op www.learningcenterkva.nl.

Learning Center
Kunststof
Verpakkingsafval

www.learningcenterkva.nl

Afvalfonds
Verpakkingen

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Uitgevoerd door:

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Fotografie: Beeld/Think

Learning Center Kunststof Verpakkingsafval

Het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval van Rijkswaterstaat ondersteunt gemeenten om de inzameling en daarmee het hergebruik van kunststof verpakkingsafval afkomstig van huishoudens te verbeteren. Het Learning Center zet een breed instrumentarium in om de kennis en kunde van gemeenten te helpen vergroten zodat zij hun kunststof zo effectief mogelijk kunnen inzamelen en hergebruiken.

Naar minder kunststof verpakkingsafval

Wisselende jarenlang met gemeenten huishoudelijk kunststof verpakkingsafval gescheiden in. De simpel en de voorwaart verschillen met de gemeente. Daarnaast neemt de vergoeding voor kunststof de komende jaren af. Voor vier gemeenten leden gezamenlijk om de effectiviteit van de inzameling te willen verhogen. Door van elkaar te leren kunnen gemeenten hun inzameling en hergebruik zo optimaal mogelijk krijgen.

De WMO, het ministerie van Infrastructuur en Milieubeheer en het Verpakking 2020 (Nieuw) onder de knie met partijen Ruimtelijke economie Verpakkingen 20 (1-1-2022) hebben Rijkswaterstaat gevraagd om inzicht te krijgen in het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval (CENVA) te zetten. Gemeenten kunnen bij het Learning Center terecht voor kennis en advies.

Advies en ondersteuning

Het Learning Center ondersteunt gemeenten kosteloos met kennis en informatie. Wij bieden u:

- **Website**
U vindt hier alle inhoudelijke informatie die u nodig heeft en inspirerende praktijkvoorbeelden. Via de website kunt u zich ook aanmelden voor de verschillende bijeenkomsten die wij organiseren. Houdt u de website dus in de gaten voor de meest actuele informatie.
- **Kennisnetwerk**
Wij brengen u in contact met andere gemeenten en zorgen voor het uitwisselen van ervaringen.
- **Intakegesprek en aanvullende vragenlijst benchmark**
Daarmee krijgt u een beeld van de situatie in uw gemeente.
- **Inhoudelijke ondersteuning door experts of ervaringsdeskundigen**
Voor ondersteuning op maat.
- **Kennisbibliotheek**
U vindt hier een breed scala aan achtergrondartikelen en -rapporten.
- **Kennisontwikkeling**
In overleg met u initiëren wij onderzoek gericht op verbetering van kunststofinzameling en -verwerking.
- **Bijeenkomsten en trainingen**
Een uitgelezen kans om kennis uit te wisselen.

Samenwerking benchmark afvalscheiding

Het Learning Center werkt nauw samen met de benchmark afvalscheiding van Rijkswaterstaat en de NVRD. Maakt u al gebruik van de benchmark? Dan kunt u de gegevens ook samen met het Learning Center gebruiken om de inzameling en het hergebruik in uw gemeente goed te analyseren. Het Learning Center voegt daar eigen onderzoekgegevens aan toe voor extra informatie.

Maakt u nog geen gebruik van de benchmark? Dan mag u het onderdeel kunststofafval van de benchmark gratis gebruiken voor de kennisuitwisseling in het Learning Center. Met de partijen van de raamovereenkomst en de NVRD is afgesproken dat de gegevens alleen ter beschikking staan aan gemeenten die deelnemen aan de activiteiten van het Learning Center, en dat deze gegevens alleen binnen het Learning Center worden gebruikt. Derden krijgen geen inzage in de gegevens. Door gebruik te maken van verschillende gegevensbronnen en de beschikbaarheid van een uitgebreid instrumentarium, kunnen wij diepgaand samen met u op een vraag ingaan.

Verbeteren van kennis en kunde

Het Learning Center is voor gemeenten de centrale plek voor ondersteuning bij het verbeteren van de inzameling en het hergebruik. Wij kennen de nieuwste inzichten, technieken én de praktijk, en helpen gemeenten daarbij. Wij doen dit vooral door gemeenten van elkaar te laten leren. Enthousiaste en betrokken adviseurs en inspirerende kennisoverdracht zorgen ervoor dat het Learning Center een ontmoetingsplaats is voor gemeenten die met elkaar vooruit willen. Wij organiseren kennisbijeenkomsten, geven antwoord op vragen en adviseren en ondersteunen bij concrete individuele vragen en met innovatief onderzoek. Wij putten daarvoor uit de brede kennis en ervaring van experts uit collega gemeenten, van adviseurs van Rijkswaterstaat en indien nodig van externen.